

จันทบุรี

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ด. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อ. ๓๖๔/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๘๓/๒๕ ๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง { นางสาวเบญจมาภรณ์ วิเศษไวยหาร ผู้ฟ้องคดี
เทศบาลตำบลหนองแปน ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ถูกฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๒๓/๒๕๕๓
หมายเลขแดงที่ ๓๖/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองขอนแก่น)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่ง ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙
ตุลาคม ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากเมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดี
ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ สังกัดเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกมลาไสย
จังหวัดกาฬสินธุ์ได้กระทำการโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่
โดยเป็นผู้นำเสนอราคากลางโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน
พร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน
ต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติใช้ราคากลางดังกล่าวจัดจ้าง
ต่อไป ทั้งที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

/ของทางราชการ...

ของทางราชการ แต่ผู้ฟ้องคดีซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องกลับไม่ทักท้วงแต่อย่างใด ทำให้นายอุดม นาชัยเงิน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ให้ความเห็นชอบ ใช้ราคากลางดังกล่าวดำเนินการจัดจ้างต่อไป จากพฤติการณ์ดังกล่าว จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดี กระทำด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ให้แก่ทางราชการในอัตราร้อยละ ๑๕ ของค่าเสียหายจำนวน ๓๔๑,๓๖๐.๑๕ บาท คิดเป็นเงิน ๕๑,๒๐๔.๐๒ บาท โดยให้ผู้ฟ้องคดีและนายฉัตรชัย ฉายมงคล เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในฐานะเป็นหัวหน้าฝ่ายพัสดุ รับผิดชอบคนละส่วนเท่าๆ กัน ซึ่งผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีให้เสร็จสิ้น ภายใน ๔๕ วัน นับถัดจากวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ อุตธรณ์คำสั่งต่อผู้ถูกฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ จึงได้มีหนังสือ ที่ กส ๕๔๑๐๑/๑๒๖๙ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงนายอำเภออมลาลัยส่งคำอุทธรณ์และความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อดำเนินการต่อไป หลังจากนั้น นายอำเภออมลาลัยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ แจ้งเรื่องผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วยืน ตามคำสั่งเดิม จึงส่งเรื่องอุทธรณ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์พิจารณา ต่อมา ผู้ว่าราชการ จังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีหนังสือ ที่ กส ๐๐๓๗.๓/๑๐๗๑ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ ถึงนายอำเภออมลาลัยแจ้งเรื่องการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีว่า การดำเนินการของ ผู้ถูกฟ้องคดีชอบแล้ว และนายอำเภออมลาลัยได้มีหนังสือ ที่ กส ๐๐๓๗.๗/๒๘๗ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์พิจารณาแล้วเห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์พิจารณาอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีแล้ว เห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีชอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๔๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นได้ตรวจสอบการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ จำนวน ๒ สัญญาของผู้ถูกฟ้องคดี คือ สัญญาจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงาน

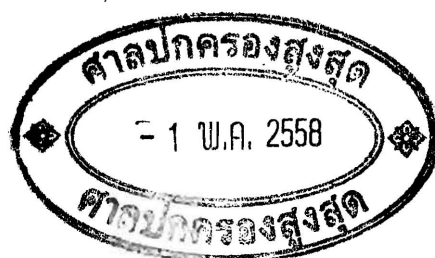
/เทศบาล...

เทศบาลตำบลหนองแปน วงเงิน ๔,๙๙๙,๐๐๐ บาท และสัญญาจ้างก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก วงเงิน ๑,๙๙๔,๖๘๐ บาท และแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการตามข้อเสนอแนะ แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นทราบ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบและมูลค่าความเสียหายที่จะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยคณะกรรมการ ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว และรายงานผลการสอบสวนต่อผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อพิจารณา ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการ และได้ออกคำสั่งเรียกให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี หลังจากที่ผู้กระทำละเมิดได้รับทราบคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีชอบแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีจึงแจ้งผลการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า การดำเนินการออกคำสั่งได้ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องแล้ว การที่ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมายโดยอ้างถึงมาตรฐานกำหนดตำแหน่งและหนังสือสั่งการเกี่ยวกับการกำหนดราคากลาง และปฏิเสธว่าการกำหนดราคากลางไม่ใช่หน้าที่ของผู้ฟ้องคดี เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นว่า แม้มาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ ไม่ได้กำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางไว้โดยเฉพาะ แต่จากมาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุภายใต้การกำกับ ตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบแผน หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการกำหนดราคากลางเป็นขั้นตอนหนึ่งของงานพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๐ ที่กำหนดว่า ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี นอกจากการซื้อที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างตามข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอผู้สั่งซื้อหรือผู้สั่งจ้างตามรายการดังต่อไปนี้... (๓) ราคามาตรฐานหรือราคากลางของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อ หรือจ้างหลังสุดภายในระยะเวลา ๒ ปี

/จบประมาณ...

งบประมาณ... ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในการกำหนดราคากลางของคณะกรรมการกำหนดราคากลางก่อนทำบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบนำราคากลางไปประกาศจัดจ้างต่อไป และผู้ฟ้องคดีจะต้องใช้ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจะต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ทักท้วงการคำนวณราคากลางที่ไม่ถูกต้อง ทั้งไม่ทำการตรวจสอบหรือพิจารณากลับกรองแต่อย่างใด กลับทำรายงานเสนอให้นายอุดม นาชัยเงิน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ให้ความเห็นชอบใช้ราคากลางดังกล่าวดำเนินการจัดจ้างพฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้ถูกฟ้องคดี สำหรับการสอบสวนของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น ได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๔ ถึงข้อ ๑๖ ที่กำหนดให้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำละเมิดโดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่ และต้องให้โอกาสแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้เสียหายได้ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรม ซึ่งไม่ได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการสอบสวนไว้โดยเฉพาะให้ต้องแจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้เกี่ยวข้อง และจากรายงานผลการสอบสวน ไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้คัดค้านการสอบสวนว่า กระทำโดยไม่ชอบแต่ประการใด ทั้งไม่อ้างพยานเอกสารหรือพยานบุคคลเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างของตน และการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบนั้นผู้ถูกฟ้องคดีได้ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๔/ว ๓๙๘๖ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งได้แจ้งแนวทางในการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดขึ้นใหม่ตามที่กระทรวงการคลังเป็นผู้กำหนด และขอให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น การจัดทำคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีในการออกคำสั่งเรียกให้ผู้กระทำละเมิดชดเชยค่าสินไหมทดแทน

/ตามคำสั่ง...

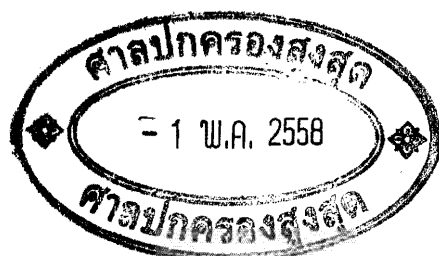
ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ เรื่อง เรียกให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้กระทำละเมิด ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ จึงชอบแล้วตามข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น อีกทั้ง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เดือดร้อน หรือเสียหายที่จะมีสิทธิยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองแต่อย่างใด เนื่องจากผู้ถูกฟ้องคดี ได้ดำเนินการตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้โดยได้ดำเนินการถูกต้องตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น ถูกต้องครบถ้วนทุกประการแล้ว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การว่า ตามหนังสือลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เรื่อง ขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน พร้อมถนน ค.ส.ล. ในบริเวณอาคารนั้น ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการจัดทำรายงานเสนอให้ผู้สั่งจ้าง คือ นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปนพิจารณาอนุมัติตามขั้นตอนของระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๒๐ ดังนี้ (๑) เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องซื้อ หรือจ้างตามเรื่องเดิมตามที่สภาเทศบาลตำบลหนองแปนได้มีมติเห็นชอบให้ผู้ถูกฟ้องคดี กู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาภาพสินธุ์ และผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้อนุมัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีกู้เงินจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาภาพสินธุ์ ในวงเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดส่งชำระภายในกำหนดเวลา ๑๐ ปี และผู้ถูกฟ้องคดี ได้ส่งเรื่องดังกล่าวให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาภาพสินธุ์ พิจารณาอนุมัติให้ กู้เงินดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีได้รับแจ้งจากธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาภาพสินธุ์ ว่าธนาคารอนุมัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีกู้เงินเพื่อใช้ในการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปนจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ขอกู้แล้ว และกองคลัง ได้รับแบบแปลน รายการประมาณราคา การแบ่งงวดจ่ายเงิน และราคากลางค่าก่อสร้างแล้ว (๒) รายละเอียดของพัสดุที่จะซื้อหรืองานที่จะจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปน รายละเอียดตามแบบแปลนของสำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ เลขที่ ยผ.กส. ๔๖-๐๖๓ เกี่ยวกับการก่อสร้างถนน ค.ส.ล. ภายในบริเวณ สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนหนา ๐.๑๕ เมตร พื้นที่คอนกรีตเสริมเหล็กไม่น้อยกว่า ๑,๕๘๒ ตารางเมตร และรายละเอียดตามแบบแปลนของผู้ถูกฟ้องคดี เลขที่ ทต.นป. ๔๖-๐๒๕ และเลขที่ ทต.นป. ๔๖-๐๐๔ (๓) ราคามาตรฐานหรือราคากลางของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อ หรือจ้างครั้งล่าสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณตามที่คณะกรรมการกำหนดราคากลาง

/ได้กำหนดราคา...

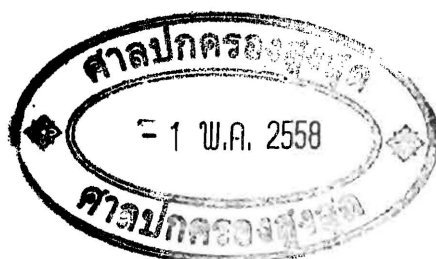
ได้กำหนดราคาก่อสร้างไว้เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๕) วงเงินที่จะซื้อหรือจ้าง โดยให้ระบุวงเงินงบประมาณ วงเงินตามโครงการเงินกู้ หรือเงินช่วยเหลือที่จะซื้อหรือจ้าง ในครั้งนั้นทั้งหมด ถ้าไม่มีวงเงินดังกล่าว ให้ระบุวงเงินที่ประมาณว่าจะซื้อหรือจ้างในครั้งนั้น และงบประมาณการก่อสร้างเป็นเงินกู้เพื่อก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน จากระบบราชการไทย จำกัด (มหาชน) สาขาภาพสินธุ์เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๕) กำหนด ระยะเวลาที่ต้องการใช้พัสดุนั้น หรือให้งานนั้นแล้วเสร็จ (๖) วิธีที่จะซื้อหรือจ้าง และเหตุผล ที่ต้องซื้อหรือจ้างโดยวิธีนั้น (๗) ข้อเสนออื่นๆ เช่น การขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่จำเป็นในการซื้อหรือจ้าง การออกประกาศสอบราคาหรือประกาศประกวดราคา นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ตำแหน่งที่ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ในคราวนั้น คือ เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ ซึ่งตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ ปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับงานพัสดุภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบแผน หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ได้รับมอบหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยาก เกี่ยวกับงานพัสดุตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น จัดหา จัดซื้อ ตรวจรับ เบิกจ่าย เก็บรักษา นำส่ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ จัดทำ ทะเบียนพัสดุ เก็บรักษาใบสำคัญหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับพัสดุ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับตามหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๐๒/ว ๓๗๑ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดราคากลางงานก่อสร้างนั้น ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า หลักเกณฑ์การคำนวณราคากลางงานก่อสร้างปัจจุบันได้กำหนดให้มี คณะกรรมการกำหนดราคากลางเป็นผู้มีหน้าที่ในการคำนวณราคากลาง และตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่พัสดุมิหน้าที่ต้องตรวจสอบว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ หรือไม่ ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบแล้ว อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดี ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการกำหนดราคากลาง จึงเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจในการทำหน้าที่ของ คณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้เสนอราคากลาง มาที่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงเชื่อว่ามีหน้าที่นำเสนอเอกสารไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบ ราคากลางที่เสนอมานั้นแต่อย่างใด และผู้ฟ้องคดีเพิ่งเข้ารับราชการโดยได้รับการบรรจุและ แต่งตั้งในตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดี

/จึงไม่มี...

จึงไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน แต่ก็ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบแล้ว ผู้ฟ้องคดีสำเร็จการศึกษาด้านการเงินและบัญชี (ปวส.) และสอบบรรจุได้ในตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ระดับ ๒ แต่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่ง เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ สังกัดเทศบาลตำบลหนองแปน อำเภอกุมภวาปี จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ ต่อมา เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่ง ด้วยวาจาจากผู้บังคับบัญชา คือ นายไพฑูรย์ เทพสาตรา ปลัดเทศบาลตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ให้ดำเนินการจัดทำรายงานขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้าง อาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนน ค.ส.ล. ในบริเวณอาคาร ผู้ฟ้องคดี จึงได้จัดทำหนังสือลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เสนอขออนุมัติการดำเนินการดังกล่าว ต่อนายกเทศมนตรีตำบลหนองแปนนั้น จะเห็นได้ว่าผู้ฟ้องคดีเพ่งรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน เท่านั้น ยังไม่พ้นจากการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดี จึงไม่อาจที่จะเข้าใจระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้อย่างครบถ้วน การที่คณะกรรมการ กำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางค่าก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน พร้อมถนน ค.ส.ล. ในบริเวณอาคารไว้เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วเสนอราคากลางมาที่ ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงได้เสนอขออนุมัติการดำเนินการดังกล่าวต่อยกเทศมนตรี ตำบลหนองแปนเพราะเห็นว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และก่อนที่จะกำหนดราคากลางค่าก่อสร้างดังกล่าวได้มีการตรวจสอบรายการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างมาเป็นอย่างดีแล้ว

ผู้ถูกฟ้องคดีให้การเพิ่มเติมว่า แม้ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ ไม่ได้กำหนดลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางไว้โดยเฉพาะ แต่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัสดุภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบแผน หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่อย่างกว้าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งการกำหนดราคากลางเป็นขั้นตอนหนึ่งของงานพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๐ ที่กำหนดว่า ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี นอกจาก การซื้อที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างตามข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอผู้สั่งซื้อ หรือผู้สั่งจ้างตามรายการดังต่อไปนี้... (๓) ราคามาตรฐานหรือราคากลางของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ... ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้

/คัดค้านคำให้การ...

คัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีโดยรับว่า ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ มีหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติงานขั้นต้นเกี่ยวกับงานพัสดุภายใต้การกำกับตรวจสอบโดยทั่วไป หรือตามคำสั่ง หรือแบบแผน หรือแนวทางปฏิบัติที่มีอยู่กว้าง ๆ และ ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะงานที่ปฏิบัติเป็นเจ้าหน้าที่ชั้นต้นปฏิบัติงานที่ค่อนข้างยากเกี่ยวกับงานพัสดุตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น จัดหา จัดซื้อ ตรวจรับ เบิกจ่าย เก็บรักษา นำส่ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ จัดทำทะเบียนพัสดุ เก็บรักษาใบสำคัญหลักฐานและเอกสารเกี่ยวกับพัสดุ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ฟ้องคดีรู้ว่าตนมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานดังกล่าวแล้ว แม้ว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้ตั้งใจประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลในการกระทำจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ แต่ควรใช้ความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัย และพฤติการณ์ และผู้ฟ้องคดีอาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นได้ แต่หาได้ใช้ให้เพียงพอไม่ นอกจากนี้ ในการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการ แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการตามที่คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบกับมาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันในการเสนอราคา หลังจากนั้น คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้ดำเนินการคำนวณราคากลางตามที่ได้รับ มอบหมาย แล้วนำเสนอราคากลางไปยังงานพัสดุและทรัพย์สินเพื่อที่งานพัสดุและทรัพย์สิน จะได้ดำเนินการขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างต่อไป และข้อเท็จจริงปรากฏว่างานพัสดุและทรัพย์สิน ได้จัดทำบันทึกข้อความขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปนพร้อมถนน ค.ส.ล. ภายในบริเวณอาคารโดยได้นำราคามาตรฐานของทางราชการ หรือราคากลางของทางราชการตามที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางกำหนดราคาก่อสร้างไว้ เป็นเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แล้วนำเสนอนายกเทศมนตรีตำบลหนองแปนในขณะนั้น (นายอุดม นาชัยเงิน) เพื่อพิจารณาอนุมัติและลงนามในประกาศสอบราคา ซึ่งการกำหนด ราคากลางเป็นขั้นตอนหนึ่งของงานพัสดุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุ ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๒๐ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องในการกำหนดราคากลางของ คณะกรรมการกำหนดราคากลางก่อนทำบันทึกเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบนำราคากลางไปประกาศจัดจ้างต่อไป โดยผู้ฟ้องคดีจะต้อง ใช้ความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้มีการทักท้วงการคำนวณราคากลางที่ไม่ถูกต้อง ไม่ทำการตรวจสอบ หรือ

/พิจารณาลั่นกรอง...

พิจารณากลับกรองแต่อย่างใด กลับทำรายงานเสนอให้นายอุดม นาชัยเงิน นายกเทศมนตรี ตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ให้ความเห็นชอบให้ใช้ราคากลางดังกล่าวดำเนินการจัดจ้าง พฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงในการ ปฏิบัติหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีได้ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบเพื่อให้ทราบ ข้อเท็จจริงมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น และผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และได้ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐาน ของตนอย่างเพียงพอและเป็นธรรมแล้ว ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ว่าตนมีหน้าที่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง หรือปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย และคำสั่งด้วยวาจาของผู้บังคับบัญชาถือเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองอาจทำเป็นหนังสือ หรือวาจา หรือโดยการสื่อความหมาย ในรูปแบบอื่นก็ได้ แต่ต้องมีข้อความหรือความหมายที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ โดยผลการพิจารณาเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำการที่มิใช่โดยเจตนาประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผล แต่เป็นการกระทำโดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้น จักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ ดังนั้น การกระทำของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก และก่อให้เกิดความเสียหาย อย่างร้ายแรงแก่ผู้ถูกฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ให้ผู้ฟ้องคดี ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน เนื่องจากการกระทำละเมิดเป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โดยมีประเด็นย่อยที่จะต้องวินิจฉัยดังต่อไปนี้

ประเด็นย่อยที่หนึ่ง กระบวนการก่อนออกคำสั่งและการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริง รับฟังได้ว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ได้ทำการตรวจสอบ การจัดจ้างโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีต เสริมเหล็กของผู้ถูกฟ้องคดี พบว่า มีการกำหนดราคากลางสูงเกินจริง จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดี ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่ง ที่ ๒๙๘/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓

/กันยายน ๒๕๕๑...

กันยายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ประกอบด้วย นายประเวศ บรรณสาร ท้องถิ่นอำเภอกมลาไสย เป็นประธานกรรมการ พันจ่าตรี สมชาย ภูเขียว ขำ ปลัดเทศบาลตำบลยางตลาด นายชัชวาลย์ ประนัดทา นักบริหารงานช่าง เป็นกรรมการ และนางสาวธีรญา พันเทศ นิติกร เป็นเลขานุการ ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดว่า ผู้ฟ้องคดีทราบว่าผู้ถูกฟ้องคดีได้แต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง แต่จำไม่ได้ว่าเป็นผู้ใดบ้างที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการกำหนดราคากลาง และในการจัดซื้อจัดจ้าง กองคลังจะได้รับแบบแปลไปประมาณและสรุปผลประมาณราคา จากกองช่าง และงานพัสดุได้ดำเนินการเสนอขออนุมัติร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง และเมื่อได้รับข้อมูลราคากลางจากคณะกรรมการกำหนดราคากลาง จึงได้ดำเนินการรายงานขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างโดยนำราคากลางดังกล่าวไปกำหนดไว้ในเอกสารประกาศสอบราคา หลังจากคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้ดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้มีรายงานผลการสอบสวน ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้แต่งตั้งโดยคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ ทางละเมิดมีความเห็นว่า ในส่วนของผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบเป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเสนอ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่ง ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ให้ผู้ฟ้องคดี รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท และกรณีนี้เป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดี ได้พิจารณาให้ผู้ต้องรับผิดชอบใช้เงินเต็มจำนวนความเสียหาย จึงไม่จำเป็นต้องส่งเรื่องให้ กระทรวงการคลังตรวจสอบ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่งให้ชดใช้เงิน หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แจ้งยกอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ดังนั้น กระบวนการก่อนออกคำสั่งและการแจ้ง ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ดำเนินการตามรูปแบบ ขั้นตอน หรือวิธีการอันเป็น สาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว

ประเด็นย่อยที่สอง การก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน พร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน กำหนดราคากลางถูกต้องหรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างเพียงว่า ผู้ฟ้องคดี ได้ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่อง การกำหนดราคากลาง จึงเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

/โดยเจ้าหน้าที่...

โดยเจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่นำเสนอเอกสาร ไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบราคากลางที่เสนอมา โดยผู้ฟ้องคดีมิได้โต้แย้งว่าการกำหนดราคากลางและการใช้ค่า Factor F ของโครงการดังกล่าว ถูกต้องอย่างไร และของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ผิดอย่างไร เห็นว่า การก่อสร้างโครงการใดโครงการหนึ่งถ้างานก่อสร้างดังกล่าว มีงานประเภทเดียวกันหลายจุด เช่น ทำอาคารหลายหลัง ทำสะพานหลายแห่ง หลักการ คำนวณราคากลาง กำหนดว่า กรณีเป็นงานโครงการเดียวกัน หรือสัญญาเดียวกัน ต้องเอาค่างานต้นทุนทั้งหมดมารวมกันก่อนแล้วคูณกับค่า Factor F ก็จะได้ราคากลาง ที่ถูกต้อง การที่แบ่งงานในโครงการเดียวกันออกเป็นหลาย ๆ งานแล้ว และแต่ละงาน กำหนดราคากลางออกมาแล้ว เอามารวมเป็นราคากลางของโครงการจะทำให้ได้ราคากลาง ที่สูงกว่าหลักเกณฑ์ราคากลางกำหนด คดีนี้โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปน ซึ่งการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กของโครงการดังกล่าวสร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน จึงถือเป็นอาคาร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น งานก่อสร้างถนนกรณีดังกล่าว จึงถือเป็นการก่อสร้างอาคาร การคำนวณราคากลางดังกล่าวจึงต้องนำเอางานต้นทุนถนน รวมกับงานต้นทุนอาคาร แล้วจึงนำไปคูณกับค่า Factor F งานอาคาร จึงจะต้อง ตามประเภทงาน คดีนี้ในการคำนวณราคากลางก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปนของผู้ถูกฟ้องคดีใช้ราคาตามประมาณราคาก่อสร้างของสำนักงานโยธาธิการ และผังเมืองจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งจัดทำไว้เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๖ เป็นราคากลาง ในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างโดยใช้ค่า Factor F งานอาคาร ๑.๒๖๐๐ คูณค่างานต้นทุน (ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน) ๓,๓๒๙,๐๑๕ บาท คิดเป็นราคากลางจำนวน ๔,๑๙๔,๕๕๘.๙๐ บาท ปรับลดเหลือ ๔,๑๙๐,๐๐๐ บาท ส่วนงานก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณ ที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนในการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างใช้ค่า Factor F งานทาง ๑.๓๐๖๐ คูณค่างานต้นทุน (ค่าวัสดุ + ค่าแรงงาน) ๖๒๐,๒๒๓ บาท คิดเป็นราคากลาง จำนวน ๘๑๐,๐๑๑.๒๔ บาท ปรับลดเหลือ ๘๑๐,๐๐๐ บาท ดังนั้น ในการคำนวณราคากลางของ งานก่อสร้างอาคารดังกล่าวจึงไม่ชอบ ซึ่งที่ถูกต้องจะต้องนำค่างานก่อสร้างถนนไปรวมกับ ค่างานก่อสร้างอาคาร แล้วคูณด้วยค่า Factor F งานอาคาร ผลลัพธ์ที่ได้จะถือเป็นราคา ค่าก่อสร้างทั้งหมด และเนื่องจากโครงการก่อสร้างดำเนินการในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗

จึงต้องใช้ค่า...

จึงต้องใช้ค่า Factor F งานอาคารที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ ๖ ต่อปี ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ๗ % และเนื่องจากใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้ ๑๐๐ % ซึ่งตามหลักเกณฑ์การใช้ตาราง Factor F ข้อ ๖ กำหนดว่า กรณีใช้เงินกู้จากแหล่งเงินกู้ ๑๐๐ % ให้ใช้ค่า Factor F จากช่องรวม ในรูป Factor ที่ยังไม่รวม VAT ดังนั้น ค่า Factor F งานอาคารที่ต้องคือ ๑.๑๗๗๔ เมื่อนำมาคำนวณหาค่างานก่อสร้างทั้งหมดจะได้ราคาที่ ๔,๖๔๙,๘๓๒.๘๒ บาท ซึ่งต่ำกว่า ราคากลางที่คำนวณไว้เดิม ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท กรณีจึงเห็นได้ว่าโครงการก่อสร้างอาคาร สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้ง สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนกำหนดราคากลางงานก่อสร้างไม่ถูกต้องคิดเป็นเงิน จำนวน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท

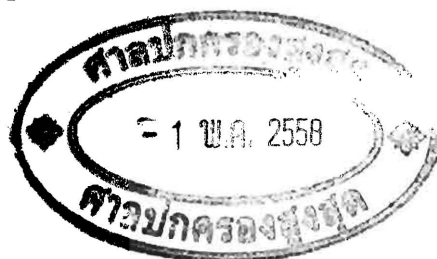
ประเด็นย่อยที่สาม ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ อย่างร้ายแรงจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายหรือไม่ และจำต้องชดใช้ ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เพียงใด เห็นว่า คดีนี้เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า การก่อสร้างอาคาร สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้ง สำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนมีการใช้ค่า Factor F ไม่ถูกต้อง ทำให้การกำหนดราคากลาง สูงกว่าความเป็นจริง และการก่อสร้างดังกล่าวได้ทำการก่อสร้างไม่ถูกต้องครบถ้วน ตามแบบแปลน จึงเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ซึ่งในส่วนของผู้ฟ้องคดีนั้น ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างเพียงว่า ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบแล้ว เนื่องจากผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการกำหนดราคากลาง จึงเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจ ในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง โดยเจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่นำเสนอเอกสาร ไม่มีหน้าที่ในการตรวจสอบราคากลางที่เสนอมา ผู้ฟ้องคดีในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่ตรวจสอบเอกสารและจัดทำรายงานการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเสนอผู้มีอำนาจ ลงนามอนุมัติจัดซื้อจัดจ้าง เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ตามบันทึกข้อความการขออนุมัติ ดำเนินการจัดทำโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อม ถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ โดยไม่ได้คำนวณราคากลางตามมติคณะรัฐมนตรีแจ้งตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว ๑๙๙ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๔ และหนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๔๗๕ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นระเบียบที่ถือปฏิบัติในขณะนั้น ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบ หรือทักท้วงแต่อย่างใด แต่กลับจัดทำบันทึกข้อความ

/ขออนุมัติ...

ขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน พร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน เสนอต่อผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติตามราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้คำนวณ ไม่ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ พุทธิการณ์ถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหาย จึงมีประเด็น ที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีจำต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเท่าใด เห็นว่า ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว ๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งเรื่องแนวทางการกำหนดสัดส่วน ความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยในส่วนของ การกำหนดราคากลางสูงกว่าความเป็นจริง กรณีใช้ค่า Factor F ราคาวัสดุไม่ถูกต้อง กรณีผ่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัสดุ กำหนดให้คณะกรรมการ กำหนดราคากลางรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๗๐ ฝ่ายพัสดุรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น-ชั้นกลาง/ผู้ผ่านงานรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๑๐ ผู้บังคับบัญชาชั้นสูง/ ผู้อนุมัติรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๕ การก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน พร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน มีการใช้ค่า Factor F ในการคำนวณราคากลางไม่ถูกต้อง เป็นผลให้มีการกำหนดราคากลาง สูงเกินความจำเป็น คิดเป็นเงินจำนวน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท (ราคากลางที่สำนักงานเทศบาล ตำบลหนองแปนกำหนดคือ ราคา ๕ ล้านบาท ราคาตามสัญญาจ้างคือ ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท ส่วนราคากลางที่ถูกต้องคือ ๔,๖๔๙,๘๓๒.๘๒ บาท) ผู้ฟ้องคดีกับพวกในฐานะฝ่ายพัสดุ จึงต้องรับผิดชอบในสัดส่วนร้อยละ ๑๕ ของจำนวนเงิน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาทเป็นเงินจำนวน ๕๐,๘๗๕.๐๘ บาท โดยให้รับผิดชอบคนละส่วนเท่า ๆ กัน คิดเป็นเงินคนละ ๒๕,๔๓๗.๕๔ บาท แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน ในขณะที่เสนอรายงานขออนุมัติดำเนินการประกวดราคา ยังไม่พ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงถือว่าระดับความร้ายแรงของการกระทำละเมิดมีต่ำ ควรให้ความเป็นธรรมในกรณีนี้ตามนัย มาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยลดความรับผิดชอบลงอีกกึ่งหนึ่งของเงินจำนวน ๒๕,๔๓๗.๕๔ บาท คงต้องรับผิดชอบเพียง ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท

สำหรับการประเมินความเสียหายจากการเสียโอกาสอันเกิดจากการ ไม่ได้นำเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการนั้น เห็นว่า มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่ผล

/การตรวจสอบ...

การตรวจสอบ ปรากฏว่า มีความเสียหายเกิดขึ้นเพราะมีผู้กระทำการโดยมิชอบ เป็นเหตุให้เงินหรือทรัพย์สิน หรือประโยชน์ของหน่วยรับตรวจต้องเสียหาย หรือให้ประโยชน์น้อยกว่าที่ควร สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจประเมินความเสียหายที่เกิดขึ้นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อรายงานให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ ต่อมา ได้มีประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน เรื่องการประเมินความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหลักเกณฑ์ใช้ในการประเมินความเสียหายที่ปรากฏจากผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการรายงานผลความเสียหายดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบตามหลักเกณฑ์การประเมินความเสียหาย เห็นว่า คดีนี้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น ได้ทำการประเมินความเสียหายจากการเสียโอกาสอันเกิดจากการไม่ได้นำเงิน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาทไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ราชการด้านอื่นๆ คิดเป็นเงิน ๒,๑๙๒.๙๗ บาท โดยที่การคำนวณหาความเสียหายดังกล่าวเพื่อรายงานความเสียหายให้แก่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีรับทราบเท่านั้น กฎหมายมิได้ระบุให้นำค่าเสียหายดังกล่าวมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด การที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเกินกว่า ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท โดยให้มีผลย้อนไปนับแต่วันที่มิคำสั่งดังกล่าว

ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเกินกว่า ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท โดยให้มีผลย้อนไปนับแต่วันที่มิคำสั่งดังกล่าว ทั้งนี้ ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเพิ่งรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน ในขณะที่เสนอรายงานขออนุมัติดำเนินการประกวดราคา ยังไม่พ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงถือว่าระดับความร้ายแรงของการกระทำละเมิดมีต่ำ ควรให้ความเป็นธรรมในกรณีนี้ตามนัยมาตรา ๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ โดยลดความรับผิดลงอีกกึ่งหนึ่งของเงินจำนวน ๒๕,๔๓๗.๕๔ บาท คงต้องรับผิดเพียง ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาทนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วย แม้ว่าผู้ฟ้องคดีเพิ่งรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วันก็ตาม แต่ผู้ฟ้องคดีได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่ง

/เจ้าพนักงานพัสดุ...

เจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ แล้วในขณะนั้น เพียงแต่การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ เป็นกระบวนการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอีกกระบวนการหนึ่งตามประกาศ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดกาฬสินธุ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีถือได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ จึงเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเทศบาลได้โดยนับได้ว่าเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในระเบียบกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับถึงแม้ว่าผู้ฟ้องคดีเพิ่งรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน ก็ตาม ผู้ฟ้องคดีจะต้องมีหน้าที่ศึกษาระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมให้ละเอียดรอบคอบ เพื่อนำมาปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนตามหน้าที่รับผิดชอบ อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีสามารถขอคำปรึกษาจากผู้บังคับบัญชาที่มีประสบการณ์ได้

ส่วนที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยว่า การที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นได้ทำการประเมินความเสียหายจากการเสียโอกาสอันเกิดจากการไม่ได้นำเงิน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ราชการด้านอื่นๆ คิดเป็นเงิน ๒,๑๙๒.๙๗ บาท ซึ่งจะต้องรายงานผลการตรวจสอบต่างๆ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการรายงานผลความเสียหายดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ ตามประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยหลักเกณฑ์การตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง การประเมินความเสียหาย พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ กฎหมายมิได้ระบุให้นำค่าเสียหายดังกล่าวมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่อย่างใด กรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาใช้กับผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากการเสียโอกาสจากการไม่ได้นำเงิน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาทไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ราชการด้านอื่นๆ คิดเป็นเงิน ๒,๑๙๒.๙๗ บาทนั้น ถือว่าเป็นความเสียหายเช่นกัน อีกทั้ง ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้นำเงินดังกล่าวมาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงสามารถนำค่าเสียหายในส่วนนี้มาใช้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ และผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบในจำนวนค่าเสียหายดังกล่าวตามสัดส่วนที่ตนจะต้องรับผิดชอบเป็นเงิน ๑๖๔.๔๗ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งสิ้นเป็นเงิน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท (๒๕,๔๓๗.๕๔ บาท + ๑๖๔.๔๗ บาท) ตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นคำสั่ง

/ที่ชอบด้วย...

ที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น
 ที่ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เฉพาะส่วน
 ที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเกินกว่า ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท
 หรือกึ่งหนึ่งของเงินจำนวน ๒๕,๔๓๗.๕๔ บาท ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษา
 แก่คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นพิพากษายกฟ้องของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ยื่นคำแก้อุทธรณ์ต่อศาล

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของ
 ตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย
 ระเบียบ และข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่น
 ได้ทำการตรวจสอบการจัดจ้างโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปน
 พร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กของผู้ถูกฟ้องคดี พบว่า มีการกำหนดราคากลางสูงเกินจริง
 จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่ง ที่ ๒๙๘/๒๕๕๑
 ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
 เพื่อดำเนินการสอบสวนกรณีดังกล่าว คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ
 ได้รายงานผลการสอบสวนต่อผู้ถูกฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุเป็นผู้นำเสนอ
 ราคากลางที่คณะกรรมการกำหนดราคากลางคำนวณได้เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณา
 ให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้ใช้ราคากลางดังกล่าวจัดจ้างต่อไป และมีหน้าที่ต้องตรวจสอบว่า
 คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ
 หรือไม่ เมื่อปรากฏว่าคณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางไม่ถูกต้อง
 ตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ และไม่ปรากฏว่าฝ่ายพัสดุได้ทักท้วงว่า คณะกรรมการ
 กำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางไม่ถูกต้องแต่อย่างใด กลับนำเสนอให้นายอุดม นาชัยเงิน
 นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ให้ความเห็นชอบให้ใช้ราคากลางดังกล่าว
 ดำเนินการจัดจ้างต่อไป พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการกระทำด้วยความประมาทเลินเล่อ
 อย่างร้ายแรงในการปฏิบัติหน้าที่ จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทางราชการ
 ในอัตราร้อยละ ๑๕ ของค่าเสียหายจำนวน ๓๔๑,๓๖๐.๑๕ บาท คิดเป็นเงินจำนวน

/๕๑,๒๐๔.๐๒ บาท...

๕๑,๒๐๔.๐๒ บาท โดยให้ผู้ฟ้องคดีและนายจัตตราชย์ ฉายมงคล เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ในฐานะเป็นหัวหน้าฝ่ายพัสดุรับผิดคนละส่วนเท่าๆ กัน คิดเป็นเงินคนละ ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีเห็นชอบด้วยและได้มีคำสั่ง ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท และได้มีหนังสือ ที่ กส ๕๔๑๐๑/๑๑๒๘ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ถึงผู้ฟ้องคดีแจ้งคำสั่งดังกล่าว ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ อุทธรณ์คำสั่ง ต่อผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ จึงได้มีหนังสือ ที่ กส ๕๔๑๐๑/๑๒๖๙ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงนายอำเภอกรมลาไสยส่งคำอุทธรณ์และความเห็น ของผู้ถูกฟ้องคดีเพื่อดำเนินการต่อไป หลังจากนั้น นายอำเภอกรมลาไสยได้มีหนังสือ ที่ กส ๐๐๓๗.๗/๓๑๐๑ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ส่งเรื่อง อุทธรณ์ดังกล่าวให้พิจารณา ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีหนังสือ ที่ กส ๐๐๓๗.๔/๑๐๗๑ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๓ ถึงนายอำเภอกรมลาไสยแจ้งเรื่องการพิจารณาอุทธรณ์ ของผู้ฟ้องคดีว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีชอบแล้ว ต่อมา นายอำเภอกรมลาไสย ได้มีหนังสือ ที่ กส ๐๐๓๗.๗/๒๘๗ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทราบ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ที่ กส ๕๔๑๐๑/๑๔๔ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ถึงผู้ฟ้องคดี แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ของผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า คำสั่งเรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นฟ้องคดี ต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดี เกินกว่า ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท โดยให้มีผลย้อนไปนับแต่วันที่มิคำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดี ไม่เห็นพ้องด้วย จึงอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ ที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นจำนวนเงิน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท เป็นคำสั่งที่ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

/พิจารณาแล้วเห็นว่า...

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า มาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ตามว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาตรา ๘ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติว่า ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเพื่อการละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้หน่วยงานของรัฐมีสิทธิเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวแก่หน่วยงานของรัฐได้ ถ้าเจ้าหน้าที่ได้กระทำการนั้นไปด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง วรรคสองบัญญัติว่า สิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามวรรคหนึ่งจะมีได้เพียงใด ให้คำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในแต่ละกรณีเป็นเกณฑ์โดยมิต้องให้ใช้เต็มจำนวนของความเสียหายก็ได้ วรรคสามบัญญัติว่า ถ้าการละเมิดเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือระบบการดำเนินงานส่วนรวม ให้หักส่วนแห่งความรับผิดดังกล่าวออกด้วย และวรรคสี่บัญญัติว่า ในกรณีที่การละเมิดเกิดจากเจ้าหน้าที่หลายคน มิให้นำหลักเรื่องลูกหนี้ร่วมมาใช้บังคับ และเจ้าหน้าที่แต่ละคนต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเฉพาะส่วนของตนเท่านั้น มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เป็นผู้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นอยู่ในสังกัดหรือไม่ ถ้าเป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่การเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้ามิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๗ จังหวัดขอนแก่นได้ตรวจสอบการจัดจ้างของผู้ถูกฟ้องคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ กรณีการก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนในวงเงิน ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท ซึ่งได้มีการคำนวณราคากลางไม่ถูกต้องเป็นผลให้มีการกำหนดราคากลางสูงเกินความจำเป็นโดยราคากลางที่กำหนดไว้เดิมคือ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ราคากลางของค่างานก่อสร้างดังกล่าวคือ ๔,๖๔๙,๘๓๒.๘๒ บาท ส่งผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องจ่ายเงินเกินความจำเป็นจำนวน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท จากการจ้างก่อสร้างดังกล่าว (วงเงินจ้างจำนวน ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท -

/ราคากลางของ...

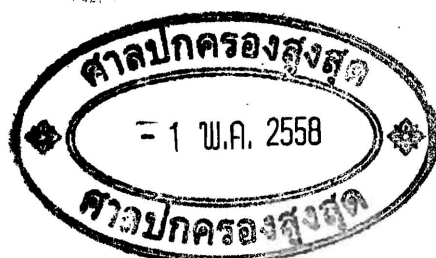
ราคากลางของงานก่อสร้าง ๔,๖๔๙,๘๓๒.๘๒ บาท) โดยในการขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างดังกล่าวต่อนายอุดม นาชัยเงิน นายกเทศมนตริตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ปรากฏหลักฐานตามบันทึกข้อความของผู้ฟ้องคดีลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ระบุรายละเอียดในส่วนของราคามาตรฐานของทางราชการหรือราคากลางของทางราชการว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคาก่อสร้างไว้เป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผู้ฟ้องคดีในฐานะเจ้าหน้าที่พัสดุมีหน้าที่ต้องตรวจสอบว่า คณะกรรมการกำหนดราคากลางได้กำหนดราคากลางถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของทางราชการหรือไม่ แต่ไม่ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้ตรวจสอบหรือมีข้อสังเกตใดเกี่ยวกับการกำหนดราคากลางดังกล่าว การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒๐ วรรคหนึ่ง (๓) ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่กำหนดว่า ก่อนดำเนินการซื้อหรือจ้างทุกวิธี นอกจากการซื้อที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างตามข้อ ๒๑ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุจัดทำรายงานเสนอผู้สั่งซื้อหรือผู้สั่งจ้างตามรายการดังต่อไปนี้... (๓) ราคามาตรฐานหรือราคากลางของทางราชการ หรือราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลา ๒ ปีงบประมาณ เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเป็นเหตุให้นายกเทศมนตริตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ได้อนุมัติให้ใช้ราคากลางจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เป็นวงเงินในการจัดจ้าง และทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีต้องทำสัญญาจ้างก่อสร้างโครงการดังกล่าวเป็นเงิน ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๗ ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายต้องจ่ายค่าจ้างก่อสร้างสูงเกินความจำเป็นจำนวน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาท (วงเงินจ้างจำนวน ๔,๙๘๙,๐๐๐ บาท - ราคากลางของงานก่อสร้าง ๔,๖๔๙,๘๓๒.๘๒ บาท) พฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนของทางราชการดังกล่าว เป็นการกระทำที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับความเสียหายถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดีจึงต้องรับผิดชอบชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

สำหรับจำนวนเงินที่ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบชดเชยให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีควรเป็นเท่าใดนั้น เห็นว่า คดีนี้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

/จึงถือได้ว่า...

จึงถือได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่วินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าแม้ว่าผู้ฟ้องคดีเพิ่งรับราชการได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน แต่ผู้ฟ้องคดีได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ แล้วในขณะนั้น เพียงแต่การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นกระบวนการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอีกกระบวนการหนึ่ง และถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ จึงเป็นผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อเข้ารับการบรรจุและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเทศบาลได้ ถือว่าเป็นผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญในระเบียบกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานพัสดุ ระดับ ๒ สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๖ เมื่อนับถึงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ที่ผู้ฟ้องคดีได้เสนอบันทึกขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนพร้อมถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในบริเวณที่ตั้งของสำนักงานเทศบาลตำบลหนองแปนต่อนายอุดม นาชัยเงิน นายกเทศมนตรีตำบลหนองแปน (ในขณะนั้น) ผู้ฟ้องคดีเพิ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้าปฏิบัติงานได้เพียง ๒ เดือน ๘ วัน และยังอยู่ในระหว่างการทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ ประกอบกับการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านพัสดุเป็นงานที่มีลักษณะที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผู้ฟ้องคดีจึงมีทักษะและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่มากนัก อีกทั้ง ไม่ปรากฏว่าในการเสนอบันทึกขออนุมัติดำเนินการประกวดราคาจ้างก่อสร้างดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดราคากลางของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง หรือผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการเพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลใดหรือผู้รับจ้างรายใด การที่ศาลปกครองชั้นต้นวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบเพียงครึ่งหนึ่งของความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่พัสดุ โดยพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงิน ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท นั้น เป็นการกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมในกรณีนี้แล้ว อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีเสียโอกาสจากการไม่ได้นำเงินจำนวน ๓๓๙,๑๖๗.๑๘ บาทไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ราชการด้านอื่นๆ และผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบในจำนวนค่าเสียหายดังกล่าวตามสัดส่วนของตนเป็นเงิน ๑๖๔.๔๗ บาท รวมเป็นเงินที่ผู้ฟ้องคดีจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนทั้งสิ้นเป็นเงิน ๒๕,๖๐๒.๐๑ บาท นั้น เห็นว่าการคำนวณความเสียหายดังกล่าวเป็นกรณีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรายงานผลความเสียหายให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ ส่วนการพิจารณาความรับผิดชอบ

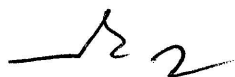
/ทางละเมิดของ...

ทางละเมิดของเจ้าหน้าที่นั้น ศาลได้พิจารณาตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นคนละกรณีกันและเห็นว่าเป็นการกำหนดเงินค่าสินไหมทดแทนที่เหมาะสมแล้ว อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีประเด็นนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๓๘๐/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๒ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกฟ้องคดีเกินกว่า ๑๒,๗๑๘.๗๗ บาท โดยให้มีผลย้อนไปนับแต่วันที่มิคำสั่งดังกล่าว นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย

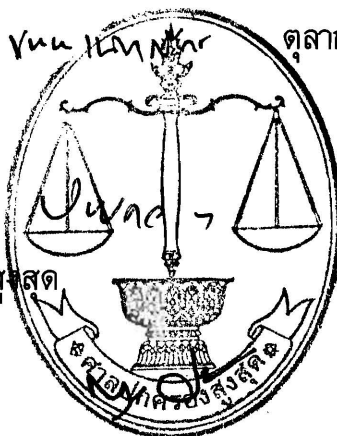
พิพากษายืน

นายสมรรถชัย วิชาลาภรณ์
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายชาญชัย แสงศักดิ์
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายนพดล เสงเจริญ
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการองค์คณะ

นายสมชาย เอ็มโอช
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายสมชัย วัฒนการุณ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี : นางสาวลี ลิ้มป้อวาท

